

**MINISTERSTVO
ŠKOLSTVA, VEDY,
VÝSKUMU A ŠPORTU
SLOVENSKEJ REPUBLIKY**

Stromová 1, 813 30 Bratislava 1
Osobný úrad

Odborom školstva OÚ v sídle kraja
Zriaďovateľom škôl a školských zariadení
Školským úradom
Školám a školským zariadeniam

Váš list číslo/zo dňa

Naše číslo
2019-15427:2-B2001

Vybavuje/linka
Mgr.Dudáková/393
JUDr.Kasenchák/491

Bratislava
30.09.2019

Vec

Pomôcka pre aplikačnú prax

Dovoľujeme si zverejniť pomôcku k aplikačným problémom pri uplatňovaní § 87 ods. 12, § 82 ods. 7 a ods. 4 zákona č. 138/2019 Z. z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Dovoľujeme si poznamenať, že podľa čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Z tohto dôvodu pomôcka pre aplikačnú prax nemá právnu záväznosť.

S pozdravom

JUDr. Žaneta Surmajová, PhD.
generálna riaditeľka
sekcie legislatívno-právnej

Mgr. Eva Sedláčková
generálna riaditeľka osobného úradu

Príloha:

Zamestnávanie pedagogického zamestnanca a odborného zamestnanca po dovŕšení 65 rokov veku

Zamestnávanie pedagogického zamestnanca a odborného zamestnanca po dovŕšení 65 rokov veku

Podľa § 87 ods. 12 zákona č. 138/2019 Z. z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 138/2019 Z. z.“) „Pracovný pomer pedagogického zamestnanca alebo odborného zamestnanca, ktorý dovŕšil vek 65 rokov do 31. augusta 2019, sa skončí najneskôr 31. augusta 2020.“.

Podľa § 82 ods. 7 zákona č. 138/2019 Z. z. „Pracovný pomer pedagogického zamestnanca a odborného zamestnanca sa skončí najneskôr uplynutím školského roka, v ktorom dovŕšil 65 rokov veku; ak ide o riaditeľa, uplynutím funkčného obdobia, v ktorom dovŕšil 65 rokov veku. Zamestnávateľ môže s pedagogickým zamestnancom alebo odborným zamestnancom, ktorý dovŕšil 65 rokov veku uzatvoriť pracovný pomer podľa odseku 4.“.

Podľa § 82 ods. 4 zákona č. 138/2019 Z. z. „Pracovný pomer na určitú dobu s pedagogickým zamestnancom možno dohodnúť najkratšie na jeden školský rok; to sa nevzťahuje na pracovný pomer dohodnutý na určitú dobu z dôvodu zastupovania zamestnanca podľa § 48 ods. 4 písm. a) Zákonníka práce. Na pracovný pomer na určitú dobu sa vzťahuje Zákonník práce.“.

Z uvedených ustanovení zákona č. 138/2019 Z. z. vyplýva, že s účinnosťou od 1. septembra 2019 už nie je možné prijať do pracovného pomeru pedagogického zamestnanca alebo odborného zamestnanca, ktorý dovŕšil 65 rokov veku, na neurčitý čas.

Ku skončeniu pracovného pomeru pedagogického zamestnanca a odborného zamestnanca, z titulu dovŕšenia 65 rokov veku, ktorý k 31. augustu 2019 už dosiahol vek 65 rokov, by malo dôjsť najneskôr k 31. augustu 2020. V prípade riaditeľa školy, ktorý k 31. augustu 2019 už dosiahol 65 rokov veku, ale plynie mu ešte funkčné obdobie, jeho pracovný pomer skončí až uplynutím jeho funkčného obdobia.

Ide o skončenie pracovného pomeru zo zákona. V tomto prípade pedagogickému zamestnancovi a odbornému zamestnancovi neplynie výpovedná doba a pedagogickému zamestnancovi a odbornému zamestnancovi neprináleží ani odstupné. Ak pri skončení pracovného pomeru z titulu dovŕšenia 65 rokov sa zároveň bude jednať o prvý odchod pedagogického zamestnanca alebo odborného zamestnanca do starobného dôchodku, pedagogickému zamestnancovi alebo odbornému zamestnancovi vzniká právny nárok na odchodné vo výške ustanovenej v § 76a Zákonníka práce, Kolektívnej zmluve vyššieho stupňa pre zamestnávateľov, ktorí pri odmeňovaní postupujú podľa zákona č. 553/2003 Z. z. o odmeňovaní niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme a podnikovej kolektívnej zmluve.

Právny úkon, ktorý smeruje k vzniku, zmene a zániku pracovného pomeru, musí mať písomnú formu. Odporúčame, aby zamestnávateľ pedagogickému zamestnancovi alebo odbornému zamestnancovi, v súlade s dobrými mravmi, najmenej jeden mesiac pred skončením pracovného pomeru písomne oznámil, že jeho pracovný pomer skončí zo zákona, t. j. podľa § 87 ods. 12 zákona č. 138/2009 Z. z., a to najneskôr ku dňu 31. augustu 2020, a zároveň ho

môže vyzvať, aby mal ku dňu skončenia pracovného pomeru vyčerpanú dovolenku a odovzdal všetky jemu zverené pomôcky, zariadenia, materiály a pod.

Pracovný pomer pedagogického zamestnanca a odborného zamestnanca, ktorý dosiahol 65 rokov veku, sa nemusí nutne skončiť k 31. augustu 2020. Zamestnanec a zamestnávateľ sa môžu dohodnúť na predĺžení pracovného pomeru najdlhšie na dva roky. Predĺženie pracovného pomeru sa realizuje vypracovaním písomného dodatku k existujúcej pracovnej zmluve pedagogického zamestnanca alebo odborného zamestnanca (bez prerušenia trvania pracovného pomeru). Napríklad ak pracovný pomer učiteľa by mal zo zákona skončiť 31. augusta 2020, zamestnávateľ mu môže dodatkom k uzatvorenej pracovnej zmluve predĺžiť pracovný pomer od 1. septembra 2020 do 31. augusta 2021, a následne opätovne od 1. septembra 2021 do 31. augusta 2022 alebo jednorazovo na dva roky, t. j. od 1. septembra 2020 do 31. augusta 2022. Po tomto dátume už nie je možné pedagogickému zamestnancovi alebo odbornému zamestnancovi, ktorý dovŕšil 65 rokov veku, opätovne predĺžiť pracovný pomer.

K vyplácaniu odchodného pri skončení pracovného pomeru podľa hore uvedených ustanovení zákona č. 138/2019 Z. z. uvádzame.

Podľa § 76a ods. 1 Zákonníka práce zamestnancovi patrí pri prvom skončení pracovného pomeru po vzniku nároku na starobný dôchodok alebo invalidný dôchodok, ak pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je viac ako 70 %, odchodné najmenej v sume jeho priemerného mesačného zárobku, ak požiada o poskytnutie uvedeného dôchodku pred skončením pracovného pomeru alebo do desiatich pracovných dní po jeho skončení. Podľa § 76a ods. 3 Zákonníka práce odchodné zamestnancovi patrí len od jedného zamestnávateľa.

Podľa § 29 ods. 2 zákona č. 553/2003 Z. z. o odmeňovaní niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ak osobitné predpisy, ktoré sa vzťahujú na zamestnávateľov a zamestnancov podľa § 1 ods. 1, obsahujú ustanovenia o priemernom zárobku alebo o priemernej mzde, je ním funkčný plat podľa § 4 ods. 4 až 6, plat pri výkone inej práce alebo funkčný plat podľa § 30 ods. 3 priznaný zamestnancovi v čase, keď vznikol dôvod na jeho použitie.

Podľa § 13b písm. a) zákona č. 552/2003 Z. z. o výkone práce vo verejnom záujme v znení neskorších predpisov v podnikovej kolektívnej zmluve možno dohodnúť zvýšenie odchodného najviac o dvojnásobok funkčného platu alebo priemerného mesačného zárobku.

Z uvedených ustanovení právnych predpisov vyplýva, že zamestnávateľ zamestnancovi, s ktorým skončí pracovný pomer podľa § 87 ods. 12 zákona č. 138/2019 Z. z., vyplatí odchodné pri prvom skončení jeho pracovného pomeru z dôvodu odchodu na starobný dôchodok; ak sa jeho pracovný pomer kontinuálne predĺži, odchodné vyplatí až po ukončení pracovného pomeru po predĺžení.

Najčastejšie otázky:

Otázka:

Môže zamestnávateľ vyriešiť odchod zamestnankyne, ktorá teraz v máji dovŕšila 65 rokov. Ak platí nový zákon, či od 1.9.2019 by ju mohol "prepustiť" bez nároku na odstupné?

Odpoveď:

V § 87 ods. 12 zákona č. 138/2019 Z. z. je ustanovené, že pracovný pomer pedagogického zamestnanca alebo odborného zamestnanca, ktorý dovŕšil vek 65 rokov do 31. augusta 2019, sa skončí najneskôr 31. augusta 2020. To znamená, že od 1. septembra 2019 ešte zamestnávateľ nemôže z pracovného pomeru prepustiť učiteľa len z dôvodu, že dosiahol vek 65 rokov. S týmto učiteľom je možné skončiť pracovný pomer z titulu dovŕšenia 65 rokov veku najneskôr 31. augusta 2020 a odstupné mu nebude prináležať.

Otázka:

Majster odborného výcviku v marci 2019 mal 65 rokov. Má na školský rok 2019/2020 požiadať riaditeľa školy o predĺženie pracovnej zmluvy, resp. môže ho riaditeľ prepustiť zo zamestnania - dôvod dosiahnutie veku 65 r ?

Odpoveď:

V § 87 ods. 12 zákona č. 138/2019 Z. z. je ustanovené, že pracovný pomer pedagogického zamestnanca alebo odborného zamestnanca, ktorý dovŕšil vek 65 rokov do 31. augusta 2019, sa skončí najneskôr 31. augusta 2020. To znamená, že na školský rok 2019/2020 ešte majster odborného výcviku nežiada zamestnávateľa o predĺženie pracovného pomeru. Zamestnávateľ s ním skončí pracovný pomer z titulu dovŕšenia 65 rokov veku najneskôr 31. augusta 2020.

Otázka:

Ako sa bude postupovať v prípade, že učiteľka dovŕši 65 rokov napr. v októbri 2019? Dokončí pracovný pomer 31.8.2020 zo zákona? A ak by sme ju potrebovali, tak by sa s ňou uzatváral pracovný pomer vždy len na jeden rok?

Odpoveď:

Zamestnávateľ bude postupovať podľa § 82 ods. 7 zákona č. 138/2019 Z. z., podľa ktorého „*Pracovný pomer pedagogického zamestnanca a odborného zamestnanca sa skončí najneskôr uplynutím školského roka, v ktorom dovŕšil 65 rokov veku...*“; to znamená, že zamestnávateľ ukončí s uvedenou učiteľkou pracovný pomer najneskôr 31. augusta 2020, teda môže vykonávať činnosť učiteľky až do 31. augusta 2020. Po tejto dobe môže zamestnávateľ s uvedenou učiteľkou predĺžiť pracovný pomer podľa § 82 ods. 4 zákona č. 138/2019 Z. z..

Otázka:

Ako je to v prípade učiteľov starších ako 66 rokov? Rovnako zo zákona skončia v auguste 2019, resp. už s ním riaditeľ nemôže počítať? Alebo podľa prechodného ustanovenia s nimi riaditeľ ešte môže počítať do augusta 2020?

Odpoveď:

Pracovný pomer učiteľa, ktorý je starší ako 66 rokov sa v auguste 2019 nekončí. Podľa § 87 ods. 12 zákona č. 138/2019 Z. z. pracovný pomer tohto učiteľa skončí najneskôr

k 31. augustu 2020, to znamená, že s uvedeným učiteľom od 1.9.2019 nie je potrebné uzatvárať žiaden dodatok k pracovnej zmluve.

Otázka:

Skončenie pracovného pomeru k 31.8.2020 so zamestnancom, ktorý dovŕšil 65 rokov do 31.8.2019 upravuje § 87 ods. 12 zákona č. 138/2019 Z. z. Týka sa toto ustanovenia aj riaditeľov škôl, ktorí boli vymenovaní do 31.8.2019 a už pred vymenovaním na nové funkčné obdobie dosiahli vek 65 rokov?

Odpoveď:

Ustanovenie § 87 ods. 12 sa netýka riaditeľa, ktorý dovŕšil 65 rokov veku a ktorému ešte plyní funkčné obdobie. Na riaditeľa školy v tomto prípade sa vzťahuje ustanovenie § 82 ods. 7 zákona č. 138/2019 Z. z., podľa ktorého pracovný pomer riaditeľa sa skončí uplynutím funkčného obdobia, v ktorom dovŕšil 65 rokov veku.

Otázka

Ak skončí pracovný pomer zamestnanca podľa § 87 ods. 12 zákona č. 138/2019 Z. z. môže s ním zamestnávateľ, napr. po troch mesiacoch uzavrieť novú pracovnú zmluvu s odvolaním sa na § 82 ods. 4 v nadväznosti na § 82 ods. 7?

Odpoveď:

S pedagogickým zamestnancom alebo s odborným zamestnancom, ktorý dovŕšil 65 rokov veku a z tohto titulu s ním bol skončený pracovný pomer, tzn., že pracovný pomer nebol kontinuálne predĺžený, je možné s pedagogickým zamestnancom alebo s odborným zamestnancom uzatvoriť nový pracovný pomer podľa § 82 ods. 4 zákona č. 138/2019 Z. z., t. j. maximálne na dobu dvoch rokov.

Otázka

Skončenie pracovného pomeru zamestnanca podľa § 82 ods. 7 a podľa § 87 ods. 12 zákona č. 138/2019 Z. z. zamestnávateľ oznamuje zamestnancovi písomne?

Odpoveď:

Pri právnom úkone, ako je skončenie pracovného pomeru (bez ohľadu na to, z akého dôvodu) sa podľa § 61 ods. 1 Zákonníka práce vyžaduje písomná forma.